

LETRA

HELSINGIN FLAMENCOYHDISTYKSEN JÄSENLEHTI

3/1994

LETRA

Helsingin Flamencoyhdistyksen jäsenlehti

päätoimittaja

KATJA LINDROOS

Torkkelinkuja 6-8 A 21, 00500 Helsinki, puh. 761 476

tämän numeron avustajat

ERIKA ALAJÄRVI, ESA HÄMÄLÄINEN, ANNA NIINIMÄKI, REIMA NIKKINEN, NIINA NYGÅRD,
AMI PYYKÖNEN, PETTERI SAARINEN, MARIANNA STRÄHLMANN, MILENA URMAS

seuraava numero ilmestyy helmikuussa

HELSINGIN FLAMENCOYHDISTYS

Peña Flamenca de Helsinki

perustettu vuonna 1993

Hallitus

vuonna 1994

puheenjohtaja

ANNA NIINIMÄKI

Pohjoisranta 14 B 55, 00170 Helsinki

puh. 135 6564 (k.)

1. varapuheenjohtaja

AMI PYYKÖNEN

Kulmakatu 2 I 94, 00170 Helsinki

puh. 135 6632 (k.), 7010 2040 (t.)

2. varapuheenjohtaja, taloudenhoitaja

PETTERI SAARINEN

Oksasenkatu 4 B a 2, 00100 Helsinki

puh. 491 099 (k.), 4376 439 (t.)

sihteeri

MARIANNA STRÄHLMANN

Pengerkatu 1 C 65, 00530 Helsinki

puh. 767 970 (k.)

ESA HÄMÄLÄINEN

Ukonkivenpolku 4 V 176, 01610 Vantaa

puh. 537 735 (k.), 5104 4757 (t.)

JAANA HÄRKÖNEN-WAHLGRÉN

Kukkaniityntie 17, 00900 Helsinki

puh. 326 981 (k.), 351 3066 (t.)

flamenco ☺

¡HOLA!

Kiitos kaikille, jotka olivat mukana kesän flamencotapahtumissa järjestelijöinä, esiintyjinä ja osallistujina!

Kesän aloitti onnistuneesti **Fernando Gálanin** ja **Rubín Vega Carrascon** tanssikurssit ja kitara-workshop, joita juhlisti ravintola Kaisaniemessä flamencoilta, jossa Rubinin ja Fernandon lisäksi esiintyi suomalaisia flamencotaiteilijoita.

Kesän päätapahtuma oli Tampereen Flamencoviikko elokuussa, jonne kokoontuivat aficionadot, tanssijat ja kitaristit eri puolilta Suomea. **Carmen Cortésin** ja **Gerardo Núñezin** tanssi- ja kitarakurssit, suomalaisten flamencoryhmien esitykset ja klubi-illat sekä viikon päätöskonsertti ja sitä seurannut aamuun asti kestänyt fiesta onnistuivat kaikki loistavasti. Viikon järjestelyihin osallistuivat flamencoyhdistykset, Suomi-Espanja -seurat, Tampereen kesäyliopisto ja Tampere-talo. Erityinen kiitos kuuluu kuitenkin **Markku Huotarille** ja Tampereen kesäyliopiston **Pirjo-Maija Ojutkankaalle**, joiden into ja periksiantamattomuus tekivät flamencoviikon mahdolliseksi.

Yhdistyksen jäsenet ovat kesän aikana myös kiertäneet Espanjan flamencokouluja, -kursseja ja -festivaaleja. Yhdistys yrittää pitää ajan tasalla olevaa tietopankkia flamencokouluista, -opettajista ja -festivaaleista Espanjassa ja muualla. Jos olet ollut Espanjassa tai muualla flamencokurssilla, -festivaaleilla tai löytänyt hyvän flamencobaarin, niin kerro meille. Esimerkiksi sellaiset tiedot, että Amor de Diosissa säestävä Max puhuu englantia tai että Pepe Salinasin baariin kannattaa mennä Córdobaassa (myös siestan aikaan) voivat olla muillekin arvokkaita...

Yhdistyksen toiminta jatkuu ryhdikkäänä jälleen syksyllä. Yhdistyksen hallituksen suunnitelmissa on mm. flamencoseminaari, videoita sekä muutama illanvietto. Flamencoyhdistys neuvottelee lisäksi tällä hetkellä mahdollisuudesta saada huippukitaristi **Vicente Amigo** ryhmineen syksyn aikana Suomeen. Vicente Amigo on

merkittävin nuori flamencokitaristi, jonka soololevy *De Mi Corazón Al Aire* ja soitto **El Pelen** levyillä on saanut flamenco- ja kitaramaailman haltioihinsa. Hankkeen toteutuessa toivotaan yhdistyksen jäsenten apua järjestelyissä.

Syyskokous pidetään marras-joulukuun vaihteessa. Syyskokouksessa valitaan yhdistykselle uusi hallitus ja hyväksytään ensi vuoden talousarvio ja toimintasuunnitelma. Kokouskutsu, jossa on tarkka päivämäärä ja asialista, postitetaan jäsenille myöhemmin.

Soita! Yhdistys on hankkinut puhelinvastaajan, jossa tiedotetaan yhdistyksen toiminnasta ja tapahtumista. Vastaajaan toivotaan jäseniltä yhdistyksen toimintaan liittyviä kysymyksiä, toiveita tai edes terveisiä. Puhelinvastaajasta voit kuulla myös viime hetken tiedotukset esityksistä, bileistä jne. Puhelinnumero on 22 04 25 26.

Flamencoterveisin, *Petteri Saarinen*

Haluaako	tuttusi	liittyä	HELSINGIN
FLAMENCOYHDISTYKSEEN? Yhdistyksen jäsen (= jäsenmaksunsa maksanut) saa kolmesti vuodessa ilmestyvän Letran ja 20-50% alennuksen kaikista yhdistyksen järjestämistä tapahtumista. Säännöt voi saada yhdistyksen hallitukselta. Vuosimaksu on 70 mk, kerran elämässä maksettava liittymismaksu 50 mk.			
Jäseneksi liittyminen: Maksa 120 mk yhdistyksen tilille SYP Hakaniemi 206518-21707. Kirjoita kuittiin nimesi, osoitteesi ja kotipaikkasi (jos muu kuin osoitteesi). Maksaessasi automaattilla muista kirjoittaa osoitteesi tiedotuksia-kohtaan. Voit varmistaa jäsenyytesi soittamalla taloudenhoitaja Petteri Saarisenle noin kuukausi maksutapahtuman jälkeen.			

! NOTA !

YHDISTYKSEN TIEDOTUKSIA

Syyskokous lähestyy! Ajankohta on todennäköisesti marraskuu. Kaikille jäsenille lähetetään erikseen jäsenkirje. Ensi vuoden hallitukseen tarvitaan uutta verta! Halukkuuden voi ilmaista jollekin nyk. hallituksen jäsenelle etukäteen tai kokouksessa.

Letralle haetaan uutta **päätoimittajaa**! Kiinnostuneet, ottakaa yhteyttä yhdistyksen hallituksen jäseniin tai nykyiseen päätoimittajaan (yhteystiedot kannen sisäsivulla)

Vuotuinen **flamencoseminaari** järjestetään niinikään marraskuussa!

Videoiltoja taas luvassa! Ajankohta syys-lokakuu. Soita yhdistyksen puhelinvastaajaan (2204 2526), niin saat tarkempia tietoja

Puhelinvastaajan kautta saat myös muita tietoja, esim. tulevista peña-illoista, juhlista ym.

Nykyinen hallitus on alustavasti suunnitellut ensi vuodeksi flamencokursseja ja vierailuja. Tervetuloa syyskokoukseen suunnittelemaan!

TIENDA

myydään

T-paitoja, joissa yhdistyksen logo, kysy Ami (puh. kannen sisäsivulla)

ostetaan

flamencokengät, koko 37½, puh. 715 627

vuokrataan

hyviä lattialevyjä esityksiä varten,
kysy yhdistyksestä
flamencopukuja (ks.kuva),
kysy Merja Kuisma, puh. 381 213

noticias
de
MADRID y HELSINKI

***Tercer Certamen de Coreografía de
Danza Española y Flamenco***

Espajalaisen tanssin ja flamencon kolmas koreografiakilpailu järjestettiin Madridissa 13.-15.7. Albeniz - teatterissa. Ensimmäisinä päivinä oli mahdollisuus tutustua kymmeneen kilpailevaan koreografiaan, viimeisenä finalisteihin. Finaalipäivänä esiintyi myös kilpailun ulkopuolella kutsuttuna **Antonio Canales** ryhmineen.

Ensimmäinen kilpailija, viime vuonna toiseksi tullut, **Elvira Andrés** oli tehnyt tyylikkään "A la luz" -koreografian neljälle miehelle ja viidelle naiselle. Esitys sai ihmiset osoittamaan suosiotaan seisten. **Clara Ramonan** hienostuneen "Serenatan" tanssi 8-henkinen ryhmä Mozartin musiikkiin. Illan ensimmäinen flamencoteos oli Compañía Contratiempon "Pa Cuenca". Tässä riehakkaassa ja hausassa koreografiassa neljä tyttöä antoi kyytiä flamencon kliseille *alegriaksen* tahtiin. Säestäjinä olivat kitaristi **Rubén Díaz**, laulaja **Juana Ortiz** ja cajónin takaa löytyi viime kesän juergapeto **Timo Lozano**.

Illan neljäs kilpailija oli **Carmen Cubillo** 11 hengen voimin teoksellaan "Estados del Alma: Exaltación, Ensueño y Orgía". Esitys jakautui kolmeen näytökseen ja se oli hiukan outo yhdistelmä jotaa, danza españolaa ja flamenco. Ensimmäisen illan viimeinen teos "Sueños de la Fragua" oli flamenco puhtaimmillaan. Tämän aikaisemminkin nähdyn *martineten* tekivät ja esittivät **Antonio & Manuel Reyes**, laulussa **Guadiana** ja **José Jiménez**, percussion **Bondu Fernandez** ja **Rubén Dantas**. Reyesin veljekset tanssivat loistavasti.

Rosa María Grau aloitti toisen illan uskonnollissävyyteisellä, mielenkiintoisella "En la Quietud" -koreografiallaan. Sen esitti 14-henkinen ryhmä. **Rosa Amorin** ja **Gloria Garcían** tekemä ja esittämä "Seropositivo" kertoi aids-potilaan tarinaa flamencon ja modernin tanssin keinoin. Paatoksellisen "Elegia a Ramón Sigen" takaa löytyivät **Miguel Angel Rojas** ja **Carlos Rodriguez**, jotka tanssivat itse teoksensa. Rojas esiintyi pari viikkoa ennen kilpailua aivan toisenlaisessa teoksessa, **La Tatin** "Heredia de la llama" -flamencoteoksessa.

María Angeles Colónin teos "Gavota" oli tehty kuudelle tanssijalle. Viimeisenä nähtiin Elvira Andrésin ryhmässä tanssineen **Mariano Crucetan** "Por el Tiempo del Agua", joka oli tavallinen poika tapaa tytön -tarina. Esitystä hajotti mielestäni liian monet näytökset, mutta se oli yksi yleisön suosikeista.

Kolmannen päivän finaaliin selvisivät koreografioillaan Elvira Andrés, Compañía Contratiempo, Manuel ja Antonio Reyes, Rosa María Grau, Miguel Angel Rojas ja Carlos Rodriguez sekä Mariano Cruceta.

Tuomaristossa danza españolaa edustivat tanssija **Mariemma** ja tanssikriitikko **Pastora Martos**, flamenco tanssijat **Merche Esmeralda** ja **Cristobal Reyes**, jotka molemmat opettavat Amor de Dios -studioilla, sekä kitaristi **Juan Habichuela**.

Tulosten julkistamishetki oli skandaalinomainen. Tuomarien astellessa lavalle yleisö huomasi heti Mariemman puuttumisen. Hän oli poistunut kymmenen minuuttia aiemmin ilmeisen erimielisenä. Compañía Contratiempo palkittiin kunniamaininnalla, parhaina tanssijoina Miguel Angel Rojas ja Carlos Rodriguez. Kolmannen palkinnon sai Elvira Andrés, toisen Rosa María Grau ja ensimmäisen Cristobal Reyesin sukulaispojat Antonio ja Manuel Reyes. Voittajia ei palkittu tällä kertaa aplodein, vaan yleisö osoitti mieltään huudoin, ja muut kilpailijat nostivat protestin sukulaisten suosimisesta.

Paikalla oli ja näki Erika

Vicente Amigo Suomeen?

Helsingin Flamencoyhdistys suunnittelee suuria: Vicente Amigo, Espanjan parhaimmiston kuuluva nuori flamencokitaristi, on kutsuttu Suomeen konsertoimaan. Neuvottelut ovat vielä levällään, mutta toivokaamme niille onnea.

Vicente Amigo on useasti palkittu virtuoosi, jonka soitossa tekninen taituruus, herkkyyks ja tunteikkuus yhdistyvät ainutlaatuisella tavalla. Hänen levyistään ja konserteistaan on kirjoitettu mm. Letran numerossa 2/1993.

Tanssituntien alkamisen kunniaksi:

Kun lihas revähtää...

niin hyvää tarkoittavia hoito-ohjeita tulee lukemattomia, ja uskomattoman erilaisina variaatioina. Numero yksi: älä luota muuhun kuin asiantuntijaan. Eli tavallisella yleislääkärillä käynti auttaa toki lääkärin-todistuksen saamiseen, mutta sulje korvasi kun lääkäri antaa hoito-ohjeita. Hoito-ohjeet saattavat hyvin olla aivan oikeita, mutta yhtä hyvin päin seiniä. Ota oman kuntoutumisesi vuoksi yhteyttä urheilu- tai liikuntaelinsairauksien erikoislääkäriin, ammattitaitoisiin fysioterapeutteihin ja muihin asiantuntijoihin.

ENSIAPU ON ÄÄRETTÖMÄN TÄRKEÄ! Kolme päivää neljä koota: kylmä - kevennys - koho - kompressio. Lihaksen revähtämisen tunnistat äkillisestä, kovasta, paikannettavissa olevasta kivusta. Revähtäneessä lihaksessa on lihaksen sisällä tai lihasten välissä verenvuotoa. Siksi kylmä auttaa mm. turvotuksen vähentämiseen. Pidä lihasta kylmänä korkeintaan 20 minuuttia kerrallaan, ja toista hoito korkeintaan tunnin välein muutaman kerran vuorokaudessa. Jos kylmää pitää liian kauan, alkaa keho tuottaa lämpöä. Pidä lihasta välillä kohotetussa asennossa tuettuna (kevennys). Raaja tai vahingoittunut lihasalue tuetaan joko joustavalla teipillä tai ideaalisiteellä (kompressio) Huolehdi siitä, ettei sidos ole liian kireä! Lihäs vaatii alussa lepoa, mutta voit liikuttaa lihasta varovaisesti, mutta kuitenkin niin, ettei se aiheuta kipua. Älä rasita! Pyydä terveyskeskuksesta tarvittaessa lainaksi apuvälineitä, esim. sauvat. Kun lihas alkaa ensiavun jälkeen parantua, sille annetaan lämpöä. Mutta tässä vaiheessa varmaan olet jo ollut yhteydessä hoitoa antaviin tahoihin ja saanut tarkat hoito-ohjeet.

Lihaskramppi puolestaan on merkki ylläsuruksesta ja/tai nestetasapinon järkkymisestä. Lihäs on väsynyt. Kramppaava lihas supistuu ja sitä on vaikea suoristaa. Lihäs tarvitsee vastaliikettä ja venytystä. Kylmä ei haittaa ellei autakaan.

terv. toistaiseksi toisjalkainen Ami, joka lääkärikäynnin jälkeen sai ensiapuneuvot fysioterapeutilta

jereziläisten vierailu 3.-9.6.

kuva Niina Nygård

¡ SEMANA FLAMENCA !

Helsingin Flamencoyhdistyksen ensimmäiset tanssi- ja kitarakurssit pidettiin kesäkuun alussa Aleksanterin teatterissa. Opettajat kutsuttiin Jerez de la Fronterasta, *bulerian* ja sherryn (*jerez*) syntyseudulta.

Kitaristi **Salvador "Rubín" Vega** oli käynyt Suomessa aikaisemmin, *Almendra*-kiertueella 1992. **Fernando Gálanille** kaikki oli sen sijaan uutta ja ihmeellistä, niin sauna kuin suomalainen flamencokin.

Fernando ja Rubín saapuivat Helsinkiin 1. kesäkuuta. Takana oli viikko Oulussa kursseineen ja esityksineen. Täällä aloimme heti valmistella esitystä ravintola Kaisaniemen flamenco-iltaa varten - aikaa oli kaksi päivää. Rubín, joka normaalisti säestää tanssijoita ja laulajia, joutui

nyt varsinaisen urakan eteen: hän sai sekä soittaa että laulaa. Laulamista ei helpottanut se, että hän oli vilustunut - tähän on Suomessa vieraileville flamenco-laulajille tuttu ongelma.

4.6. Kaisaniemen ravintola oli täynnä ja tunnelma korkealla. Lievä häiriköinti tosin, vaikka kenties kevensikin ilmapiiriä, oli esiintyjille kiusallista. Mutta ilta oli onnistunut ja esitykset hyviä. Vielä kerran kiitos ryhmille *Ambar* ja *Manzanilla*, Amille, Jounille, Maijalle ja Mauralle sekä tällinnalaiselle *Romale*-ryhmälle, joka esitti mustalaistanssia. Fernandon tanssi sai valtaisan

aplodit. Pitkästä aikaa näimme täällä espanjalaisen miestanssijan.

Tanssikurssit pidettiin 3.-9.6. Aleksanterin teatterissa. Maalaamosali oli suuri ja hyvin ilmastoitu, ja lattiaankin Fernando oli tyytyväinen, se ei ollut liian kova. Kitarakin alkoi kuulua paremmin, kun Gunilla Fabritius ystävällisesti lainasi mikrofonin ja vahvistimen. Keskitasen vähäinen osanotto hämmästytti, mutta edistyneitten taso oli täynnä. Fernando oli yllätynyt sen hyvästä tasosta ja tyytyväinen osanottajien työskentelyyn.

Rubínin kitara-workshop kesti perjantaista sunnuntaihin. Osanottajia oli kymmenen, ja osa heistä kävi seuraamassa myös tanssikursseja, joilla Rubín oli soittamassa. Keskitasolla Rubín myös lauloi *buleriasta*, ja edistyneille *soleá por buleriasta*. Flamencolaulua on hyvin vaikea opettaa, mutta Rubín oli halukas neuvomaan ja harjoittelemaan siitä kiinnostuneiden kanssa.

Kaiken kaikkiaan Fernando ja Rubín olivat tyytyväisiä. He ihastuivat Suomen luontoon, Seurasaaren oraviin, ruotsinlaivoihin Kustaanmiekkan salmessa ja tietysti saunaan. Saunoa he saivat kyllikseen Meriläisen Jounin luona, joka ystävällisesti majoitti pojat ja piti heistä hyvää huolta. Poikia jäi vielä askarruttamaan yksi asia: miltä mahtaa näyttää lumi...

Anna Niinimäki

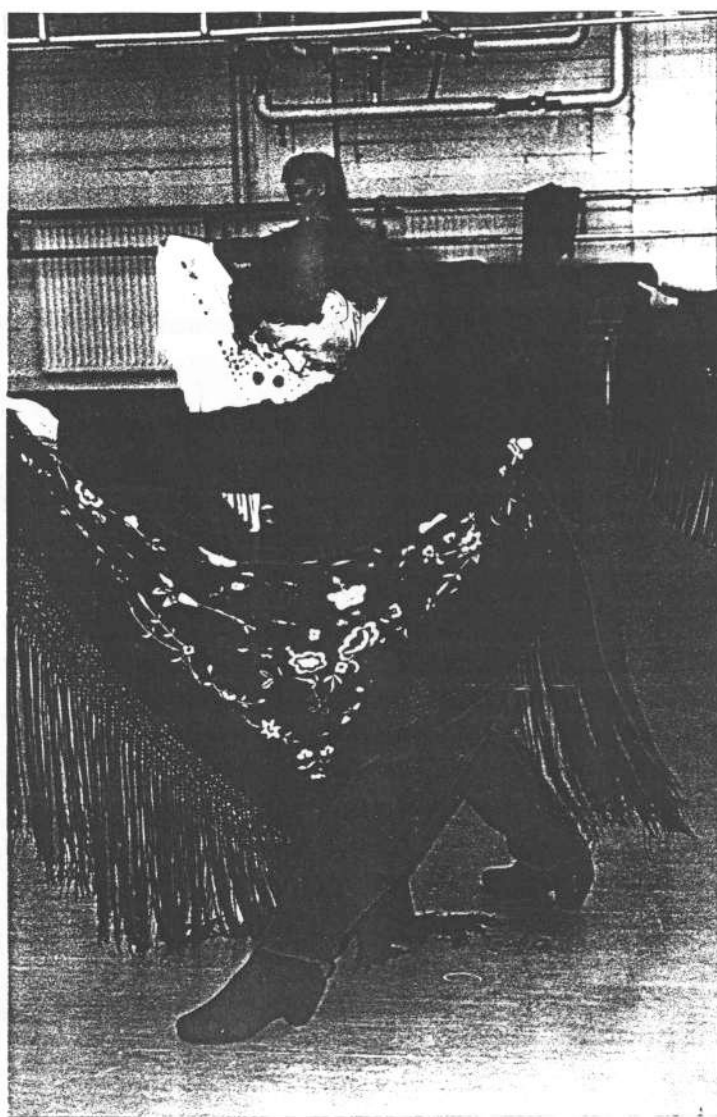
Kommentteja tanssikursseista ja kitara-workshopista:

Aivan ihana kurssi. Fernandolla kaikki hyvät puolet: hyvä opettaja ja tanssija. On söötti ihmisenä ja kärsivällinen, kivasti vaativa - ei aivan sama mitä tekee. Kurssipaikka sijainniltaan hyvä, sali oli hyvä ja samoin ryhmäkoko.

Ihmettelen miten tässä iässä vieläkin muistaa niin pitkän pätkän! Kurssin tunnelma oli kiva, aluksi jännitti, mutta tunnelma vapautui. Rubínin laulaessa kiva fiilis.

Kaisaniemen tapahtuma kiva. Mieskin oli tyytyväinen. Hyvä paikka.

Rose-Marie Iivarinen (keskitaso)

Kurssi oli hyvä ja toimiva, lisää vaan. Opettajalla oma persoonallinen tapa. Nopeus yllätti jalat.

Merja Kuisma (keskitaso)

Kaiken kaikkiaan hyvä. Kunnon sali, näkee kunnolla mitä haluaa tietää. Aikaan nähden kuitenkin paljon tavaraa, tanssillisuutta olisi voinut olla enemmän. Kaikki riippui siitä, onko tarpeeksi energiaa käytettävissä.

Julia Vuori (edistyneet)

Opettaja hyvä esikuva tanssijana: rytmi oli hallussa ja liikkeet olivat hyviä ja puhtaita. Oikein hyvä esimerkki. Huivin käsittely oli mielenkiintoista. Tässä suhteessa ei miinuksia. Kuitenkin tanssia tehtiin nopeasti, eikä ehtinyt imeä kaikkea ja pysyä perässä. Opettaja olisi voinut olla pedantimpi. Sali oli suht' hyvä. Molemmat (Gálan, Rubín) olivat henkilöinä positiivisia ja välittömiä. Tunneilla oli helppo olla. Opettajavalinnat olivat hyviä.

Anne Kleemola (edistyneet)

Tanssi oli pitkä ja siinä mentiin nopeasti. Koreografia oli hauska ja rytmikuviot hyvät. Tunnit olivat nopeita ja nyt koputtamisen ymmärsi soittamisena eikä vain koputuksena, muutenhan koputukset eivät mene päähän. Kokonaisuutena koreografian opetteleminen jäi vajaaksi, esim. vartalon käyttö. Paikkana ooppera oli hyvä, tosin koputuksia ei kuullut kunnolla, äänet jäivät epäselviksi (lattia kumisi).

Kaisaniemen esitys oli hyvä, Fernando on virtuososikoputtaja, tosin jäi jotenkin etäinen olo. Se häiritsi että Fernando kävi vaihtamassa vaatteita eikä ollut tekemässä Annalle palmaksia. Kokonaisuutena hauska esitys, oli kaikenlaisia esityksiä. Paikka hyvä.

Jaana Ollila (edistyneet)

Ei ole ollut aikaisemmin espanjalaista opettajaa ja ensimmäinen tunti tuntuikin hirveän nopealta. Aluksi kaikki olivat kipsissä, mutta ensikankeudesta sitten pääsi. Kitaristi oli kiva kun lauleskeli, se lisäsi tunnelmaa. Tanssi, bulerías, oli kiva. Yllättyi, että tekivät niinkin paljon yhdessä viikossa. Opettaja jaksoi selittää ja ottaa asioita uudelleen kun eivät olleet selvät. Joskus tuntui, että kun ryhmän edistyneimmille asia oli mennyt perille, niin sitten mentiin heti eteenpäin. Tunneilla oli kivaa se, että tehtiin erilaisia juttuja: piruetteja, nopeita koputuksia, muutenkin erilaista mitä yleensä on tehty.

Paikkana oopperan sali ihanan iso, tosin aluksi liian kuuma, sitten liian kylmä, mutta yleiskuva oli hyvä. Kannatti olla kurssilla ja hinta kurssiin nähden kohtuullinen. Ongelmana oli että varaus oopperaan oli tehty vain siihen asti kun tunnit päättyivät, joten tuli aina kiire ehtiä pukemaan. tunnin jälkeen.

Minna Rissanen (keskitaso)

Ihastuin Fernandon tanssillisuuteen, emme opetelleet vain koreografiaa vaan myös ilmaisua. Tunnin alku - tekninen osuus - oli vaativa, mutta auttoi näkemään heti missä heikot paikat ovat. Käsiharjoitukset fantastisia. Fernando hyvä esikuva, pystyi näyttämään liikkeet ja kokonaisuuden hyvin. Ihanaa että Rubín myös lauloi, se antoi 'sitä jotakin' tekemiselle. Vaikka tanssi oli pitkä ja vaikea, niin siitä sai hirveästi materiaalia jatkokyöskentelylle. Eipä kai tiiviskursseilla voikaan odottaa saavansa tanssin jo valmiiksi hiotuksi. Tästä on hyvä jatkaa.

Ami Pyykönen (edistyneet)

Kitarakurssi sopiva, ei liian helppo eikä liian vaikea. Tunteella (Rubín) soittaa.

Henrik Aminoff (kitara)

Vaikea sanoa mitään. Muut eivät ole tehneet niin paljon.

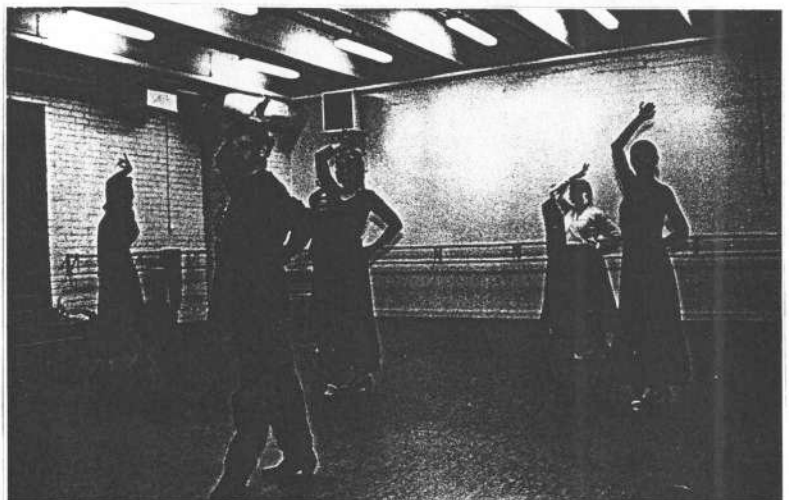
Seppo Petroff (kitara)

Kurssi oli hiukan liian vaikea ja meni yli teknisten taitojen. Kurssi oli nopea ja tiivis eikä biisit olleet ennestään tuttuja. Olisi toivonut, että opettaja olisi kysynyt mitä oppilaat haluavat tehdä ja oppia. Koska opettaja puhui vain espanjaa, oli vaikeuksia ymmärtää mitä hän sanoi. Kaiken kaikkiaan onnistunut kurssi. Konsertti oli upea.

Aimo Aaltonen (kitara)

Kurssi innostava ja hauska. Rubín eläytyjä ja lämmin. Tuli hyvät fiilikset. Tosi kiva tyyppi.

Jouni Meriläinen (kitara)

jereziläisten vierailu 3.-9.6.

TUNTEIDEN VAI TEKNIIKAN TULKINTAA?

Suomalainen flamencoviidakkorumpu kumisi ja tiesi kertoa, että meillä flamencotaiteen ystävillä on ilo nähdä ja kuulla jereziläisiä flamencoherroja **Fernando Gálania** tanssijana ja **Salvador Rubínia** laulavana kitaristina.

Minä olen aina odottanut sydän syrjällään sekä riemusta että jännityksestä kun saamme tänne Suomeen ylimalkaan espanjalaista flamenco-otsakkeen alle kuuluvaa tanssia ja musiikkia. Viime vuosina meillä on ollut ilo nähdä täällä erittäin korkeatasoista flamencotaidetta, mutta myös esityksiä, joista ei tiedä onko kyseessä flamenco vai tämän taidemuodon puhtaaksiviljelty häpäisy. En pidä itseäni nirsona, vaan olen aidosti innoissani kun saan nähdä espanjalaisryhmien esityksiä ylimalkaan. No, tietenkin kritiikki on vuosien saatossa tiukentunut, ja minulle riemun tunteita antavien ryhmien ja esitysten rima täytyy olla jo kohtuullisen korkealla. Olen nähnyt paljon, niin hyvässä kuin pahassa.

Sain tietää myös että Gálan ja Rubín antavat täällä opetusta kumpainenkin omalla sarallaan. Tämä seikka lisäsi mielenkiintoani näitä herroja kohtaan. Nimitän heitä tässä vaiheessa "herroiksi", koska en tiedä ovatko he minulle flamencotaiteilijoita.

Lauantaina 4.6. olen ravintola Kaisaniemessä. Paikalla on sankoin joukoin tuttuja flamencokasvoja. Mieleepi tulee väistämättä vuosia sitten tapahtunut oma esiintymiseni tämän ravintolan estradilla. Yleisön joukossa oli muutama häirikkö, joille tärkeämpää oli metelöinti kuin esityksen seuraaminen. Mietin onkohan tämän yleisön joukossa henkilöitä, joille on ominaista aito suomalaiskansallinen häiritsevä junttikäyttäytyminen. Lämmittelyryhmät

esiintyivät ja heidän esityksiinsä en tässä puutu kuin vain siltä osin, että pari puhdasveristä häirikkönuijaa kiusasi heidän esiintymistään.

Tavanomaisen andalusialaisen odotusajan jälkeen illan pääesiintyjät tulivat ramille. Minä olen aina arvostanut flamencotaiteilijoiden perinteistä pukeutumista. No, laulajat ja kitaristit selviävät esiintymisestään vaikeuksista ilman "rättishowta", mutta tanssijoille se on estradesiintymisessä välttämätöntä. Naisilla pukukulttuuri on sitä mitä se on, yhä koristeellisempaan suuntaan menossa (huono maku). Miestanssijoille on viime vuosina jostakin ilmestynyt kuvitteellisen uudistuksen seurauksena yhä useammin tapa pukeutua tavallisiin housuihin ja paitaan. Entä sitten? joku kysyy. Sitä vaan että tämä väljä paita tekee todella hallaa erälle flamencotanssin olennaisimmalle ilmeelle: ryhdille, ylväydelle. Pussipaitaisen miestanssijan selän linja häviää "paitatelttaan". Minä en voi ajatella täysipainoista miestanssia ilman selänlinjan puhdasta näkemistä. Onko se sitten "puhdas", on toinen kysymys. Miestanssijan perinteisessä pukeutumisessa on tiettyä kiistatonta lumoa.

Fernando Gálan oli tehnyt pukeutumisvalintansa: "Seppälän vekkiihousut ja Vaatehuoneen paita". Kirottua! Asiaan vihkiytymätön sanoo: eihän sitä vaatteilla tanssita! Minä sanon että flamencossa tanssitaan enemmän kuin missään muussa eurooppalaisessa tanssimuodossa.

Sitten itse esitykseen. Kitaristin ensimmäiset haparoivat soinnut paljastavat, että kappale on minulle monella tavalla merkityksellinen ja miestanssin "vernpunnitsemistanssi" - *farruca*. Monelle, ja myös minulle, *farruca* on todellinen ylvästelytanssi. Sen perusolemuksen kuuluu machoilu, kukkoilu puhtaimmassa muodossaan. Se tarkoittaa esimerkiksi hitaita askeettisia käsiliikkeitä, luottamista ryhtiin, selkään ja sen olemukseen kuuluu tietty raakuus ja yksinkertaisuus. Siinä "pelataan" miehuudella, jopa vihalla, ei koristeellisuudella. Fernandon *farruca* vaivasi sama seikka, joka minun silmissäni vaivaa valitettavan usein *farrucatanseja*: käsien liiallinen koristeellisuus, jopa feminiiniset kiemurat. Vaikka hänellä on ruutia *taconeoissaan* ja rytmipolitiikassaan, ei hän saanut minua unohtamaan *farrucalle* keskeisintä elementtiä, ylväyttä. Sitä jäin kaipaamaan hänen tanssissaan.

Illan päänumero oli *alegrías*, maailman suosituin flamenconnumero, ehkä. Tässä jereziläiset olivat vahvemmallalla pohjalla kuin *farrucan* enemmän jylhyttä vaativassa sielunmaisemassa. Mielenkiintoinen väärinkäsitys ja ilmiö on se, että *alegrías* sanana viittaa iloon. Sen sointukierrossa ja melodiikassa on kieltämättä räväkkää elämänmyönteisyyttä ja runoudessakin esiintyy usein elämän valoisa puoli. En ole koskaan nähnyt minulle käypästä *alegríasta*, joka oltaisiin tanssia räpeltetty läpi suu virneessä. *Alegríaksen* ilo onkin lähinnä sisäistä riemua, ei niinkään fyysistä hymykoreografiaa. Olen kyllä nähnyt hymysuista *alegríasta* a:sta ö:hön saakka, ja voi kauhistus, tuska siinä on otsaan tullut enemmän kuin ilo. Juuri tämä ristiriita tekeekin niin *alegríaksesta* kuin monesta muustakin flamencolajista mielenkiintoisen: samaan teokseen voidaan sekoittaa toisilleen vieraita aineksia, mutta niin että keitoksessa kuitenkin on flamencotanssille ja -taiteelle tyypillinen väkevä pippurinen maku.

Tässä numerossa herrat Gálan ja Rubín muuttuivat täysipainoisiksi taiteilijoiksi. Huokasin helpotuksesta! Galanin *alegríaksessa* oli ytyä, joka sai minut piiskaamaan palmasta pöytälevyn alla. Klassisesta baletista voi suhteellisen helposti sanoa, että hän teki sen "entre cotin" tai "chatoun" ihan päin... koska tässä tanssimuodossa liikkeet ovat ehdottoman varmasti juuri niin tai näin. Ne ovat vuosisatojen saatossa hioutuneet muotoon, josta ei ole tinkiminen. Flamencotanssissa voidaan tehdä niin tai näin ilman että se olisi oikein tai väärin. On vain liikekieltä ja rytmiiikkaa, joka näyttää tai kuulostaa itse kunkin silmään tai korvaan joko hyvältä ("oikealta") tai sitten huonolta ("vääraltä"). Gálan oli erinomainen tanssija ja kohtuullinen taituri, mutta ei aivan minun makuuni. Rubín on kitaristi, säestäjä sellainen. Laulaja, no jaa.

Olin seuraamassa yhtä Gálanin tanssituntia Aleksanterinteatterin harjoitussalissa. 18 oppilasta oli kahlaamassa lävitse *soleá por buleríasta*. Paikalla ei ollut ensimmäistäkään miesheimoon kuuluvaa oppilasta. Sääli. Siinä vaiheessa kun olin katsomassa kuinka suomalainen oppii jereziläisiä askeleita, koreografia oli joten kuten kasassa. On selvää, että sellaiseen oppilasmäärään mahtuu monentasoista osaamista. Huomioni kiinnittyi ennen kaikkea siihen, kuinka Gálan etupäässä

näytti kuinka askeleet menevät. Tietenkin. Jälleen kerran totesin, kuinka pirullisen vaikeata on hahmottaa jotakin taconeo-sarjaa kun se tehdään hitaasti. Rytmeistä tulee irrallisia iskuja, joista ei meinaa saada kirveelläkään tolkkua. Mutta sitten kun Gálan näytti jonkin satsin oikealla tempolla, niin kuvio lokshti rytmisesti kohdalleen.

Täällä vierailuille espanjalaisille opettajille on ollut varmaan aikamoinen yllätys se, että täältä pohjoisesta löytyy niin paljon teknistä osaamista ja flamencotanssin henkistä ymmärtämistä. Olisin toivonut että Gálan olisi enemmän näyttänyt tyyliä, kuinka soleá por bulerías tavoittaa oikean hengen. Kurssihan oli lyhyt ja ymmärrän, että syvempi tyylin yksityiskohtien opettaminen olisi ehkä ollut liikaa, sillä niin runsasaskeleisen koreografian kasaan saattaminen edes jotenkin oli tärkeimpänä

tavoitteena. 18 ihmisen "paimentaminen" samaan koreografiseen totuuteen on vaikeaa. Yhteen oppilaaseen ja hänen virheisiinsä ei tietenkään voi paneutua kuin vain ohimennen.

Gálan osoittautui maltilliseksi mieheksi eikä raivonnut ja päästänyt andalusialaista kiroilu- ja haukkumasanastoaan valloilleen. Hyvä niin. Flamencotanssin opettaminen on pirullisen vaikea homma. Sen eräs ja ehkä kaikkein vaikein asia on, kuinka välittää oppilaille muutakin kuin "vain" askeleita. Tunnetta ei voi opettaa, se joko on tai sitten ei. Kaikki kunnia Fernando Gálanille, kun hän kykeni välittämään oppilailleen soleá por bulerías -kokonaisuuden, joka minun silmäni näytti ja kuulosti hyvältä.

Reima Nikkinen

Tampereen flamencoviikko 1.-6.8.

kuvat Niina Nygård ja Katja Lindroos

Carmen y Gerardo

- sin perder la raíz flamenca

Carmen Cortés, tämä tumma mustalaiskaunotar Barcelonasta (!) ja **Gerardo Núñez** Jerezistä tutustuivat toisiinsa flamencon parissa - kuinkas muutenkaan. Yleensä tämä pari ei työskentele yhdessä, mutta me suomalaiset saimme kuitenkin nauttia heidän loistavasta esityksestään, joka ei varmasti jättänyt ketään kylmäksi.

Fantastisen (tosin hieman lyhyen) *El Amor Brujo* takana on aikaavievä ja vaikea työ: **Manuel de Falla**n orkesterimusiikki piti sovittaa neljälle kitaralle. Koko ryhmä on myös lukenut kirjoja ja katsellut valokuvia, jotka kertovat vuosisadan vaihteesta, johon tämä rakkaustarina sijoittuu, ja näin muodostanut käsityksensä sen ajan hengestä ja pukeutumisesta.

Konsertin toinen osa oli, jos mahdollista, vielä maukaampi kokemus. Gerardon soolot saivat

sydämen sykkimään ja ilman Gerardoä, **Mario Cortésia** ja **Ignacio Fernándezia** ei koko esityksestä olisi tullut sitä mitä se oli.

Marco Berrielin *alegrías* oli unohtumaton elämys ja **Nuria Pascualin** naisellinen *garrotin* sai ainakin minut haukkomaan henkeä. Carmen oli mahtavan raju, kuin villikissa, mutta jäin hiukan kaipaamaan jonkinlaista rauhallisuutta tässä *soleássa*, jossa Carmenin kaunis ja naisellinen vartalo ei päässyt täysin oikeuksiinsa. **Antonio Alonso** hallitsee tekniikkansa ja piruetit, mutta ei saanut minua syttymään, kuten ei myöskään **Juanñaresin** laulu. **Charo** sen sijaan lauloi suoraan sieluun.

Carmen ja Gerardo ovat molemmat kokeneita taiteilijoita ja he ovat kiertäneet maailmaa tanssien ja soittaen kitaraa, enemmän erikseen

kuin yhdessä. Uskokaa tai älkää: vieläkin molempia jännittää ennen esitystä, mikä ei kuulemma koskaan muutu. Tästä voimme päätellä, että jännittäminen ei kuulu ainoastaan meille tavallisille kuolevaisille vaan myös suurille taiteilijoille. Mielenkiintoista on se, että temperamenttinen Carmen rauhoittuu ennen esitystä, käy läpi koreografian ja lämmittelee, kun taas rauhallisemman oloinen Gerardo kävelee ympäriinsä pystymättä keskittymään mihinkään.

Opettaessaan Carmen kiinnittää erityisen paljon huomiota vartalon asentoon, minkä me saimme kokea hänen ikimuistettavalla kurssillaan Tampereella. Jotkut liikkeethän tuntuivat miltei mahdottomilta (esim. Carmenin erikoisuus: piruetti taivutuksella - ja millä taivutuksella!). Toinen, ehkä vaikeammin selitettävissä oleva asia, jota Carmen painottaa on ilmaisuvoima. Ja koska Carmenilla riittää voimaa ja temperamenttia, hän myös pystyy välittämään tunnetiloja oppilailleen. "Käytän omaa energiaani hyväksi, joskus jopa raivostun ja sillä tavalla saan oppilaat tanssimaan tunteella ja voimalla, näyttämään mitä heillä on sisällään."

Mitä eroa siten on opettaa espanjalaisia ja ulkomaalaisia? Carmen sanoo, että suurin ero on taso ja se että espanjalaiset, jotka tulevat hänen tunneilleen, haluavat oppia tanssimaan, etsivät tanssia itseään eivätkä niinkään uutta koreografiaa. "He tietävät, että minä en opeta koreografiaa vaan nimenomaan tanssimista." Hänen oppilaansa ovat ammattilaisia, joista monet ovat jo kiertäneet ympäri maailmaa ja joilla on koreografioita ihan riittämiin. "He tulevat tunneilleni palatakseen ikäänkuin alkuun, palatakseen siihen mistä tanssi lähtee", Carmen sanoo.

Carmen harmittelee sitä, etteivät monet vanhemmat pane lapsiaan tanssikouluun, koska heidän mielestään tunteen aitous häviää, jos liikkeitä pitää tarkastella, opetella ulkoa ja tanssista tulee mekaanista. "Mutta aina on hyvä opiskella", Carmen toteaa. Nykyään kaikki flamencotanssijat käyvät myös modernin ja balettitanssin tunneilla oppiakseen hallitsemaan vartaloaan ja kehittääkseen sen liikkeitä. Tällä kaikella on oma selityksensä: ajan kuluessa ja tanssin kehittyessä vartalonkäyttö on muuttunut huomattavasti. Liikkeet täytyy tehdä täsmällisemmin, koska flamencoä esitetään yhä useammin suurissa teattereissa suuren yleisön edessä. "Epämääräiset" pienet liikkeet, jotka

läheltä katsottuna voivat olla *muy flamenco*, eivät erotu takariviin asti.

Gerardo puolestaan ei toimi kitaraopettajana muuta kuin Sanlúcarissa, jossa Carmen ja Gerardo järjestävät jokavuotisen tanssi- ja kitarakurssinsa. Hän sanoo, ettei hänellä ole kärsivällisyyttä opettamiseen. Suomalaiset saivat kuitenkin kunnian nauttia hänen opetuksestaan ja siihen on oma syynsä: hänellä nimittäin on suomalaisia ystäviä täällä jo ennestään ja he olivat ensimmäisiä, jotka kuulivat hänen soittoaan Jerezissä, silloin alkuaikoina.

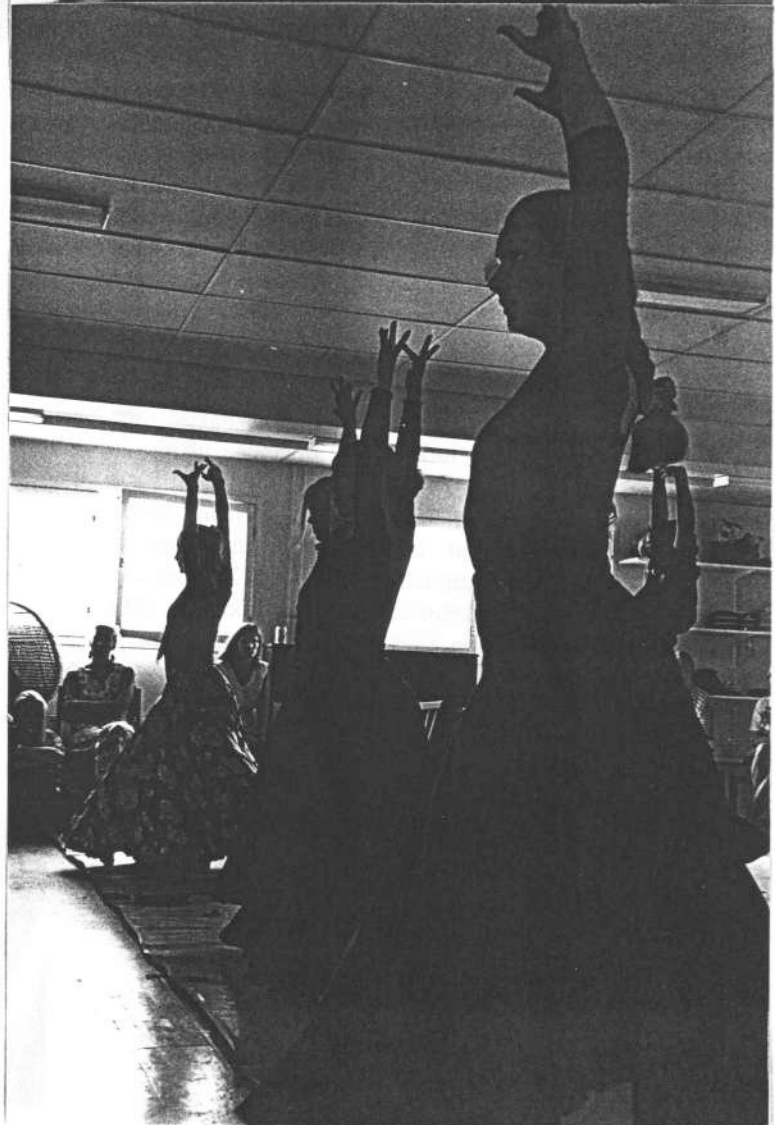
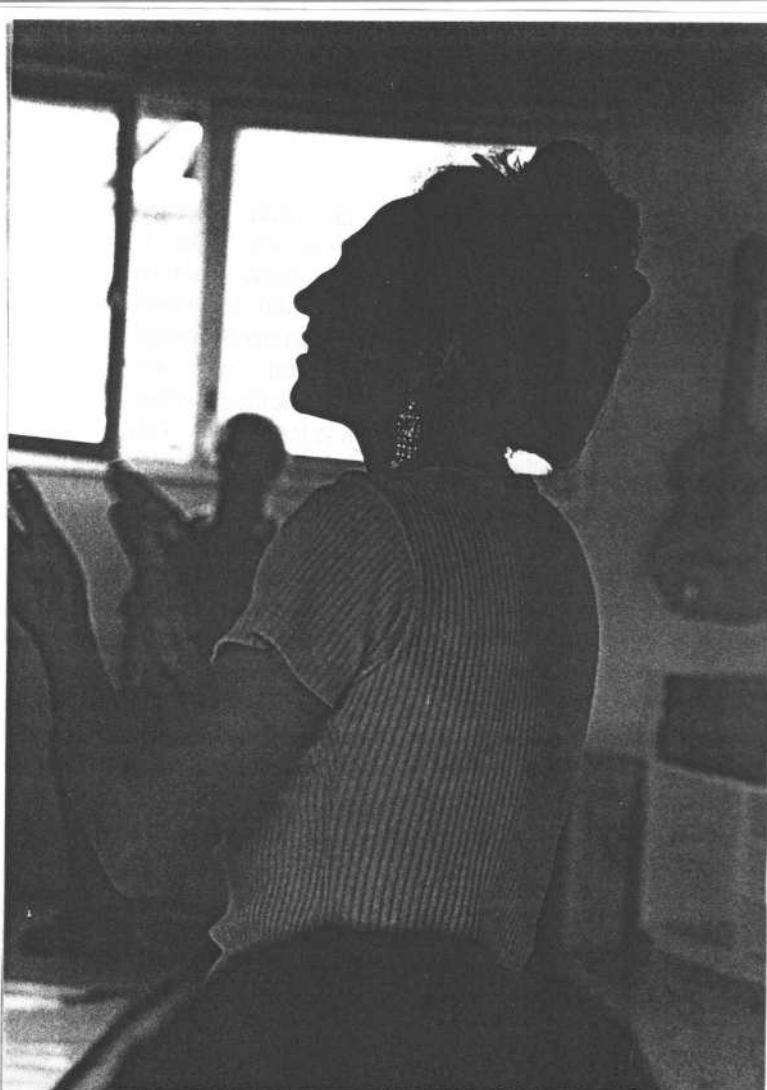
Gerardo valittaa, että oppilaat enimmäkseen haluavat oppia uusia falsetoja, vaikka monesti perusrytmiäkään ei ole heille selvä. Hän sanoo, että sekä espanjalaisten että ulkomaalaisten pitäisi muuttaa käsityksensä siitä, että kaikki vaikea ja nopea on 'oikeaa taidetta' - sama pätee myös tanssiin: ei tarvitse osata pitkiä monimutkaisia koputussarjoja tanssiakseen hyvin.

Gerardo antaa nopeammin periksi oppilaille kuin Carmen: jos he haluavat oppia falsetoja, hän opettaa niitä, ja samaa hän suosittelee Carmenille: "Opetä heille koreografiaa, jos he niin haluavat." Mutta Carmen ei tähän suostu. Hän yrittää saada ihmiset ymmärtämään tanssin sielun.

Pelkistettyjä flamencorytmejä on nautinto kuunnella, ja molemmat, sekä Carmen että Gerardo sanovat, että ihmiset haluavat taas perinteistä flamencoä kaikkien näiden flamencosekoitusten jälkeen. Carmen ja Gerardo edustavat itsekkin uutta flamencoä, kuten saimme todeta, mutta flamencon juurista on aina pidettävä kiinni. Flamenco elää ja liikkuu kokoajan ja niin myös ihmiset sen mukana. Uutta täytyy kokeilla mutta ei saa hylätä vanhaa.

Mikä sitten on flamencon maaginen vetovoima? Kun kerran jää koukkuun, niin enää ei pääse irti. Gerardosta tässä ei ole mitään mystistä: flamenco on hiomatonta, villiä ja vahvaa taidetta, esteettisesti puoleensavetävää ja eroottista - ja sitä paitsi tanssijattaret ovat yleensä erittäin kauniita.

Marianna Stråhlmann

Oppitunteja voimasta ja herkkyydestä

Kun Carmen Cortés kiitti kaikkia oppilaitaan Tampere-talon esityksen jälkeen, yleisön joukossa loisti ainakin 50 silmäparia. Carmen piti Tampereella kaksi kurssia, jotka molemmat olivat täynnä innokkaita flamencon harrastajia. Alempi taso oli tarkoitettu noin kaksi vuotta ja ylempi noin neljä vuotta treenanneille. Heti ensimmäisillä tunneilla joutuivat monet toteamaan, että Carmenin opetus oli huomattavasti vaativampaa kuin mihin Suomessa on totuttu. Jatkossa keskitason tunteja kannattaisikin ehkä suositella vähintään kolme vuotta treenanneille ja ylempää tasoa erittäin edistyneille. Suomessa kun käydään keskimäärin kahdella tunnilla viikossa, mikä on huomattavasti vähemmän kuin Espanjassa.

Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että kurssit olisivat epäonnistuneet. Päinvastoin. Kun ensijärkytyksestä oli selvitty, tunneilla oli innostunut ja keskittynyt tunnelma. Keskitasolla Carmen opetti käsiliikkeitä hyvin yksilökohtaisesti koko kurssin ajan. Koputuksien

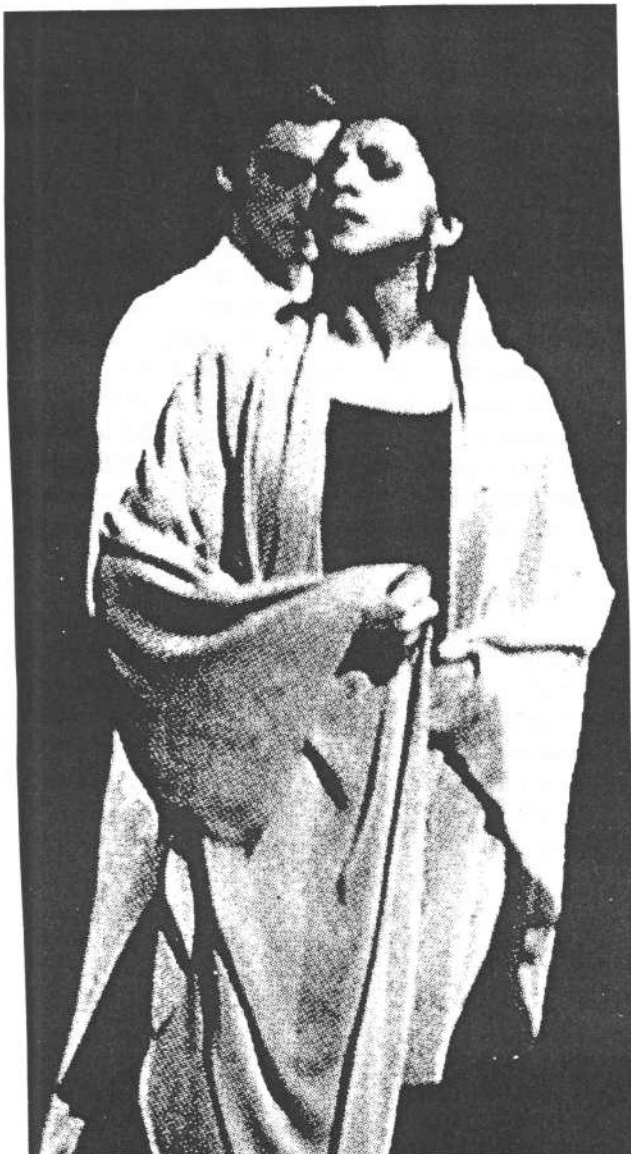
yhteydessä hän korosti pelkkää teknistä suoriutumista enemmän *compásin* ymmärtämistä ja kitaran kuuntelemista. Myös sarjojen yhteydessä hän painotti musiikin seuraamista. Aluksi oppilaat säikähtivät, kun nopeista (ja nopeasti opetetuista) *bulerías*-sarjoista olikin selviydyttävä ilman opettajan apua. Carmen ei kuitenkaan halunnut oppilaiden keskittyvän askeleisiin vaan musiikkiin: tärkeintä olikin aloittaa *llamada* rohkeasti ja hypätä rytmistä pois oikeassa kohdassa. Tunnelma vapautuikin huomattavasti ja viikon aikana oppilasryhmän ja opettajan välille syntyi hyvä yhteishenki. Hienojen tuntien nautittavin osuus oli *taranto*, jota Carmen opetti vain yhden letran verran, mutta sitäkin huolellisemmin. Carmenin antamien mielikuvien ja Mario Cortésin soiton ansiosta taranton tekeminen oli todellinen elämys, jonka kautta oppilaat löysivät tanssiinsa aivan uudenlaista voimaa ja herkkyyttä.

Ylemmällä tasolla oli selvästi vaativampaa, kuten pitääkin. Opetus ei ollut yhtä yksilökohtaista ja ryhmä selvästi hajanaisempi kuin alemmalla tasolla. Suurin osa oppilaista oli hyvin innostunut koko kurssin ajan, mutta monet olivat turhautuneita varsinkin viikon alussa. Sarjoja ja koputuksia ei näytetty hitaasti ja *alegrías*-

koreografia oli vaativa. Ristiniitaisista tunteista huolimatta tunnelma oli myös edistyneitten tunneilla hyvä. Siitä oltiin täysin yksimielisiä, että Carmenin opetuksessa oleminen oli ainutlaatuinen mahdollisuus. Pelkästään hänen liikkeitään katsomalla pääsi lähemmäksi flamencotanssin intensiteetin ydintä: tuo terävyyden ja venyvyyden omalaatuinen yhdistelmä... Ylemmällä tasolla Carmen oli selvästi tiukempi kuin alemmalla. Hän myös selitti vähemmän, mikä oli edistyneitten kannalta sääli, sillä Carmenin kertomukset esim. tarantosta olivat täyttä asiaa. Viikko Carmenin höykyttävänä oli fyysisesti raskas mutta ainakin allekirjoittaneelle henkisesti antoisa. Siitäkin huolimatta, että Carmen testasi myös oppilaitensa henkistä kanttia viimeisenä päivänä: alemmalla tasolla jokainen joutui vuorollaan vetämään tuntia Carmenin tiukan syynin alla, edistyneet taas joutuivat improvisoimaan pienen bulerías-soolon.

Tuskin liioittelen, kun kiitän tanssikurssilaisten puolesta kaikkia flamencotapahtuman järjestäjiä sanoilla: kiitos unelmaviikosta!

Molemmilla kursseilla kävi Katja Lindroos

Kitarointia kavereiden kesken

Gerardo Núñez oli käynyt pitämässä flamencokurssia jo vuonna -89 Tampereella. Itse en ollut vielä silloin aloittanut flamencoharrastustani. Olen myöhemmin kuitenkin kuullut kurssin ja silloin pidetyn konsertin antia ja tietysti hänen levytyksiään. Osa hänen tuotannostaan, jossa hän on hakenut uusia ulottuvuuksia flamencon ulkopuolelta ei minua ollut miellyttänyt, joten olin ehkä vähän varautunut odotuksissani. Kurssi alkoi hyvänoloisesti, olihan hänellä vanhoja tuttuja täällä ja muutama uusikin oli jo esitelty. Järjestelyt tuntuivat olevan erinomaisesti hoidetut viime kesän tapaan. Oppilaita oli 15, ja pienen alkuverryttelyn jälkeen Mestari jakoi meidät kolmeen ryhmään. Opetustilanne oli tavanomainen: hän näytti ja muut matkivat. Joskus vain tuntui, että tulkitseminen alkoi ennenkuin oli ehditty kuunnella, mitä hän soitti.

Jos mielikuva Gerardosta oli ennen kurssia hieman häilyvä, kiinnittyi se kurssin aikana hyvin tukevasti Andalusian ja puhtaan flamencon kamaraan. Materiaali, jota viikon aikana käytiin läpi, oli alusta loppuun täyttä tavaraa - puhdasta flamenco. Gerardon sympaattisuus ja rauhallisuus poisti kaikki esteet oppimisen tieltä. Välillä hän vain antoi 'palaa', ja tunneilla kuultiin ylimääräisiä otteita milloin mistäkin - kauniista *granainasta* tiukkana soljuvaan *buleriakseen*, joka 'imuroi' viimeisetkin varautuneisuuden siemenet ainakin minusta. Hänen erinomaista tekniikkaansa, rytmejään ja musikaalisuuttaan pääsimme ihailemaan jo ennen loistavaa päätöskonserttia, torstaina kurssipäivän päätteeksi, kun hän soitti meille kolme biisiä, mm. kauniin *rondeñan*, jonka hän päätti mielenkiintoisesti buleriakseen. Ehkä joillakin oli jo syntynyt päähän ajatuksia seuraavasta kesästä, mutta selkiytyminen alkoi viimeistään sillon, kun Gerardo tokaisi: "Minulla ei ole yhtään yksityisoppilasta. Opetan vain Sanlúcarissa ja Tampereella."

Eräs naishenkilö kysyi lauantain esityksen jälkeen: "Oliko tämä nyt hyvää flamenco?" Vastasin hänelle, etten tiedä voiko paljon parempaa enää olla. Se ilo mikä näkyi Gerardon ja Mario Cortésin soitosta tunneilla ja juergoissa on paras viesti kaikesta kaikille. Toivottavasti tapaamme vielä. *Kurssilla kävi Esa Hämäläinen*

Naci gitano por la gracia de Dios
cante: El Indio Gitano
guitarra: Gerardo Núñez
(Nuevos Medios 1993)

Veteraani laulaja Extremadurasta, **Bernardo Silva** (Miajada, 1940) tunnettiin aiemmin nimellä *El Moro*. Ensimmäisen levytyksen jälkeen hän otti nimen **El Indio Gitano**, joka paremmin kuvaa jyrkyyttä, jota on hänen karheassa, vanhan taotun pronssin sävyttämässä äänessään. Kitaristi **Gerardo Núñez** soittaa puhdasta flamenco taidolla, joka oikeuttaa hänet aivan huipulle flamencokitaristien joukossa. Hänen soittonsa on melodista, rytmeissä on 'liekkien imua', jota levyllä ovat tukemassa hänen vaimonsa flamencotanssija **Carmen Cortésin** (palmas) lisäksi mm. **Ramón Suarez "Porrina"** (percussion).

Levyn ensimmäinen kappale on Indion kotiseudulle tyypillinen *Tangos de la Luneta*. Vähän jää kuitenkin kaipaamaan *Jaleota*, joka on myös alueelle tyypillinen *buleriasta* muistuttava laulu. Kaipaus kuitenkin unohtuu: El Indio on kuin sotajalalla kahdessa levyn buleriaksessa. Levyllä on lisäksi toinen tangos, mutta näitten 'menobiisien' lisäksi esillä on myös vakavampi puoli: *martinete*, *seguirilla*, *taranta*, *soleá* ja *granaína*. Minua miellyttivät erityisesti taranta, soleá ja tietysti kaksi buleriasta. Erittäin hyvä levy.

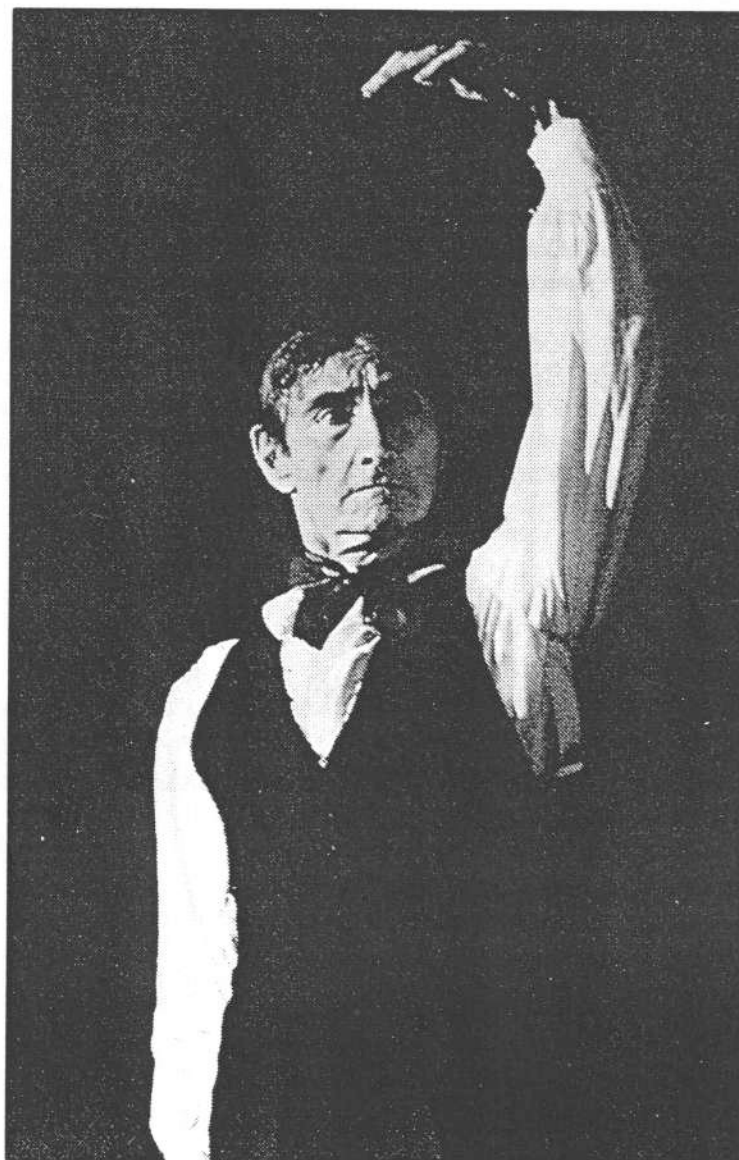
música

Triptico Flamenco (Cádiz)
cante: Vicente Soto "Sordera"
guitarra: Enrique de Melchor, José Soto
(RTVE Música 1993)

Vicente Soto on kotoisin Cádizista ja kuuluu tunnettuun flamenco- ja mustalaissukuun. Hänen isänsä laulaja **El Sordera** on yksi flamencon suurista mestareista. Suvussa kaikki ovat laulajia, tanssijoita tai kitaristeja - myös Vicenten veli **José Soto** on hyvä laulaja. Vicenten äänessä on syvyyttä, lämmintä käheyttä ja taipuisuutta. **Enrique de Melchor** on ollut pitkään Vicenten, mutta myös **José Mercen** ja **José Menesen** säestäjänä levyillä. Hän on erinomainen kitaristi, mutta tekee niin paljon levytyksiä, että samat teemat väkisinkin toistuvat. Tämä levy on kuitenkin tasapainoinen ja säestys antaa tilaa Vicenten rytmiselle äänenkäytölle. Levyllä on kaksi *buleriasta*, *soleá*, *alegrías*, *malagueña*, *colombianas*, *fandango* ja *tangos*. Pidin eniten kauniista malagueñasta, ensimmäisestä buleriaksesta ja tangoksesta.

Levyesittelyt kirjoitti Esa Hämäläinen

LEYENDAS FLAMENCAS

Vicente Escudero

Copiar es igual que robar (Kopioiminen on varastamista). Tämä Vicente Escuderon oma lausuma kuvaa ehkä parhaiten hänen tanssiaan. Hän oli aidosti omaperäinen ja uuttaluova taiteilija - toisten silmissä hullu, toisten nero. Ensi vuonna vietetään tämän originellin mestarin satavuotissyntymäjuhlaa. Letra aloittaa juhlimisen jo nyt.

Kastilialainen **Vicente Escudero** syntyi Valladolidissa vuonna 1895. Hän vietti lapsuutensa lähellä alueen mustalaisia, vaikkei itse ilmeisesti ollut mustalainen (Vicente vältteli kysymystä syntyperästään). Vicente on itse kertonut, miten hän auttoi mustalaisia hevoskaupassa. Hänen tehtävänään oli takertua myytävänä olevan hevosen jalkoihin ja huutaa: "Ei, ei, älkää myykö hevostani. Se on hienoin ja kiltein hevonen, mitä minulla on ikinä ollut. Voi älkää, älkää!" Tuloksena oli tietenkin kauppa, vieläpä kunnon rahasta. Usein ostaja sai rahalleen aivan toisenlaisen hevosen vastineeksi kuin oli luullut. "Onneksi osasin tuohon aikaan juosta junaakin nopeammin", Vicente on todennut.

Vicente oli ongelmalapsi: hän halusi flamencotanssijaksi, mikä oli ennenkuulumatonta Valladolidissa. Hän joutui tanssimaan juhliissa ja muissa tilaisuuksissa salaa perheeltään. Salailussa oli romanttinen mutta myös ongelmallinen puolensa: kukaan ei opettanut hänelle flamencon perusasioita. 17-vuotiaana hän pääsi tanssimaan café cantante -kahviloihin, mutta joutui aina pois potkituksi perehtymättömyytensä vuoksi. Pelastavaksi enkeliksi löytyi lopulta **Antonio el de Bilbao**, joka näki pojan lahjakkuuden ja perehdytti hänet flamencoan.

Työsuhteista café cantanteissa tuli vähitellen pitempiaikaisia ja Vicenten nimi alkoi kiiriä. Hän ei kuitenkaan viihtynyt näiden "kahviloiden" (tosiasissa baarien) ilmapiirissä ja alkoi esiintyä teatterinäyttämöillä väli- ja loppunumerona. Hän lähti Portugaliin, jossa hän "keksi" yhden tunnusmerkinsä: hän ei löytänyt ammattitaitoista kitaristia säestäjäksi, joka olisi tuntenut compásin hyvin, joten hän alkoi tanssia vapaaseen rytmiin.

Pariisista löytyi tie maailmanmaineeseen. Paradoksaalisesti hänestä tuli kuuluisa Espanjassakin vasta Pariisin menestysten myötä. Hän innostui surrealismista ja dadaismista, jotka vaikuttivat häneen, paitsi siten että hän ryhtyi itsekin maalaamaan, myös hänen tanssiinsa. Uuden taiteellisen filosofian löydettyään Vicenten luovuus pääsi irti. Hän teki esim. teoksen, jossa kaksi orkesteria soitti eriaikaisesti toisiinsa sopimatonta musiikkia. Kokeilujaan varten hän vuokrasi Pariisin taiteilijakortteleista pienen hylätyn teatterin, jonne tuskin kukaan tuli katsomaan hänen surrealistista flamencoaan.

Vicente oli heikkoon menestykseen yksinomaan tyytyväinen: todelliset nerot ovat väärinymmärrettyjä omiana aikanaan.

Maineen myötä Vicenteä alettiin kosia espanjaisten ryhmien tanssijaksi ja koreografiksi. Hän työskenteli useiden legendaaristen tanssijoiden kanssa, mm. **La Argentinan** (nimenomaan de Fallan *El Amor Brujossa*, josta **Carmen Cortés** ja **Gerardo Núñez** esittivät Tampereella oman versionsa) ja **Pastora Imperion**. Vicente oli taitava niin klassisessa kuin flamencotanssissakin, mutta kykeni tekemään selvän eron näiden kahden tyylin välille: hänen flamenconsa pysyi alkukantaisena, jota eivät koristelut ja kruusailut häirinneet.

20-luvun lopussa ja 30-luvun alussa Vicente tanssi missä ja kenen kanssa halusi. Hänen kiertueensa ulottuivat Yhdysvaltoihin asti. Hän loikin merkittävän osan urastaan ulkomailla, itse hän piti Pariisin aikaansa parhaana luomiskautenaan. Vaistomaisesti hän tiesi, että hänen tyyllisensä omalaatuinen baile otettaisiin paremmin vastaan ulkomailla kuin Espanjan rajojen sisäpuolella.

Vicenten lempi baileja olivat *alegrías* ja *zapateado*. Voimakkaimmin häntä liikutti *siguiriyas* - hän oli ensimmäinen tanssija, joka otti tämän 'tanssille liian pyhän' flamencolajin ohjelmistoonsa. Vicenten mielestä mikä tahansa cante on tanssittavissa, kunhan se tehdään tyyllillä, ymmärryksellä ja tunteella. Monet tämän päivän suosikkibaileista, esim. *bulerías*, olivat Vicenten silmissä huonon maun ilmentymiä.

Vicente osasi myös laulaa flamenco. Hän tunsu canten hyvin ja hänen laulunsa säilyttivät hienosti vanhaa canteperinnettä. Hän lauluaan on äänitetty. Samoin hänen ajatuksensa tanssista ovat säilyneet jälkipolville "Mi Baile" -teoksen ja useiden piirrosten muodossa. Viimeiset vuodet Vicente Escudero asui Barcelonassa, jonka värikkäässä kulttuuri-ilmapiirissä hän tunsu olevansa kotonaan.

Katja Lindroos

LÄHDE: D:E:Pohren, *Lives and Legends of Flamenco*

SYKSY 1994

TANSSI- JA KITARAKURSSEJA!

(ks. myös maksetut ilmoitukset)

Manoleten kurssi 10.-15.10. Carmen de las Cuevas, Granada

ESITYKSIÄ!

Tanssikoulu **Baila Bailan syyskauden avajaisjuhlat** 10.9. klo 20 alkaen, tanssiesityksiä: salsaa, flamenco ja vatsatanssia, Uudenmaankatu 33 E, sisäpihalla, 3. krs., puh. 647 017

Tanssikoulu **Dance Powerin kevätshow uusintana** yleisön pyynnöstä 14.9. Stoassa (ent. Itäkeskuksen monitoimitalo), tied. puh. 343 701

Reima Nikkisen juhlanäytös la 12.11. Valkoisessa salissa, mukana mm. Hanne Tuomipuu, Katja Lindroos ja Reima Nikkisen oppilaita

Córdoba Mora con Anna Blanca la 26.11. Jumo Jazz Club

FESTIVAALEJA!

VIII Bienal de Arte Flamenco 15.9.-2.10., Sevilla - konsertteja ja esityksiä joka päivä

PEÑA-ILTOJA!

Flamencoyhdistys järjestää syksyn aikana useita peña-iltoja, tietoa niistä saa soittamalla yhdistyksen puhelinvastaajaan 2204 2526 - olkaa kuulolla, jäsenkirjeitä ei lähetetä!

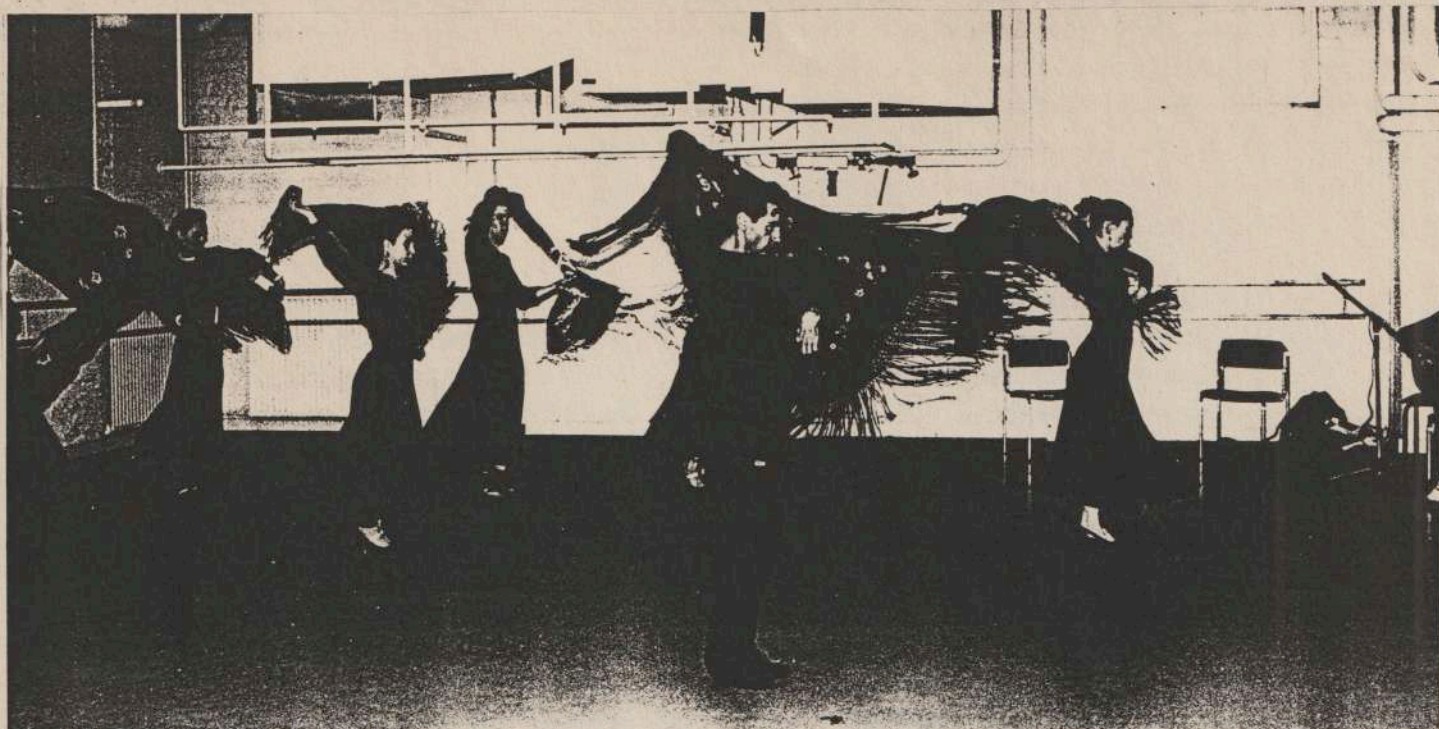
TAPAHTUMIA!

Flamencoyhdistys järjestää **videoillan** syys-lokakuussa, tarkemmat tiedot puhelinvastaajasta (2204 2526)

C A L E N D A R I O

kuva Esa Hämäläinen

maksetut ilmoitukset

Sergio de Popolon tunnit 3.9. alkaen:

edistyneet - Tientos
melkein edistyneet - Soleá
jatko 2 - Farruca
jatko 1 - Fandangos

lisäksi tekniikkaa,
tiiviskursseja ym.

Soitellaan! puh. 680 1181

Flamenco-Shop

Lönnrotinkatu 32 D

FLAMENCOKURSSI EDISTYNEILLE

su 11.9.-16.10. klo 15-17
Annantalossa (Annankatu 30)

Soleá, tekniikka, improvisaatio
hintaa 350 mk/ 12 tuntia

opettajana Katja Lindroos

Tiedustelut puh. 761 476

TANSSIKOULU

Syyslukukausi alkaa 5.9.-94

OPETUSAINEET

OPETTAJAT

· Salsa, Salsabie	⇒ Miguel Verdecia
· Flamenco	⇒ Kirsi Kannas
· Vatsatanssi	⇒ Marianna Stråhlman
	⇒ Marja Vaalivirta
	⇒ Safia Gartit
	⇒ Ikko Lylly
· Afro	⇒ Fidelis Tungaraza
· Afrokuub. + Rumba	⇒ Ramón Silverio
· Samba	⇒ Marja Liettä
· Dance Hall Reggae	⇒ Rummy Nanji
· Street Jazz	⇒ Joel de Luna
· Body Condition	⇒ Joel de Luna
· Baletti	⇒ Javier Torres
· Moderni	⇒ Helena Pasanen

Tanssikoulu **DANCE POWER**

AEROBIC: LOW, BODY, COMBO, STEP, FUNK
KIINTEYTY, STRETCHING, FYSIOKIMPPA

TANSSI: DISCO, SHOW-JAZZ, STREET DANCE
/HIP-HOP/, ITÄMAINEN TANSSI, FLAMENCO,
REGGAE, AFRO, KREIKAN KANSANTANSSI,
SEURATANSSI, STEP, AIKUISTEN BALETTI

LASTEN TUNNIT:
3v. alk. TANSSILEIKKI
5v. alk. LUOVATANSSI
5v. alk. LASTEN AEROBIC

10.-13.9. TIIVISKURSSI FOLKSAMBA, SALSA, MAMBO

14.9. KEVÄTSHOW,
UUSINTA YLEISÖN PYNNÖSTÄ STOASSA

ITÄKESKUS TALLINNANAUKIO 1 /bussilaiturit/ Poliisi talo)
PUH: 343 17 01 ESITE 24h, TERVETULO!!!

TANSSIKOULU
DANCE POWER
Tallinnanaukio 1
00930 HELSINKI
Puh. 343 1701

TANSSIKOULU BAILA BAILA

UUDENMAANK. 33 , PUH 647 017

letras por siguiiriyas
de Manuel Machado

Las que se publican
no son grandes penas.
Las que se callan y se llevan dentro
son las verdaderas.

El cariño y la salud
en un punto se parecen:
nadie sabe lo que valen
hasta después que se pierden.

Tengo una copa en la mano
y en los labios un cantar,
y en mi corazón más penas
que gotas de agua en el mar
y en los desiertos arena.

*Surut jotka näytetään
eivät ole suuria suruja.
Ne joista vaietaan ja jotka pidetään
sisällä ovat todelliset.*

*Rakkaus ja terveys muistuttavat
yhdessä mielessä toisiaan:
kukaan ei tiedä niiden arvoa
ennen kuin on menettänyt ne.*

*Minulla on kädessäni malja
ja huulillani laulu,
ja sydämmessäni enemmän suruja
kuin pisaroita meressä
ja hiekkaa autiomaissa.*

